

SIVILOMBUDET

Nordre Follo kommune
v/kommunedirektøren
Postboks 3010
1402 SKI

Vår referanse
2020/3624

Deres referanse

Vår saksbehandler
Mette Jansen Wannerstedt

Dato
08.09.2021

Avslutning av Sivilombudets besøk til Høyås bo- og rehabiliteringssenter, Nordre Follo kommune

Vi viser til brev av 6. august 2021 fra Nordre Follo kommune. I brevet orienterer kommunen om sin oppfølging av Sivilombudets anbefalinger gitt i besøksrapport publisert 6. mai 2021.

Oppfølging i prosjekt for alle kommunenes sykehjem og omsorgsboliger

Nordre Follo har valgt å legge arbeidet med å følge opp anbefalingene fra Sivilombudet som et eget prosjekt i utviklingsteam helse og mestring. Arbeidet vil omfatte alle sykehjem og omsorgsboliger i kommunen. Kommunen viser til at dette gjøres for å sikre at alle jobber etter standardiserte og kvalitetssikrede arbeidsmetoder for å ivareta pasientsikkerheten og rettighetene til tjenestemottakerne.

Sivilombudet har mottatt prosjektmandatet og kommunen oppgir at prosjektet vil avsluttes med en prosjektrapport som skal ferdigstilles i desember 2021. Det vises samtidig til at kommunen nå har kommet langt i arbeidet med harmonisering av tiltak som tidligere lå i to ulike kommuner. Dette harmoniseringsarbeidet omfatter fagutvikling på flere områder som ble berørt i Sivilombudets rapport.

Nærmere om oppfølgingen av anbefalingene

I det videre oppsummere og kommenterer vi noen av tiltakene kommunen har satt i gang for å følge opp våre anbefalinger.

Dokumentasjon

Flere av Sivilombudets anbefalinger gjaldt manglende dokumentasjon og kommunen har igangsatt kartlegging av dokumentasjon hos et utvalg pasienter med langtidsvedtak på alle sykehjemmene og omsorgsboligene for å avdekke ulikheter og vurdere tiltak.

På bakgrunn av dette skal kommunen i den avsluttende prosjektrapporten legge fram hvilke typer tiltak som alltid skal beskrives i beboernes tiltaksplaner. Kontakt med pårørende og fysisk funksjon og aktivitet er blant disse. Det oppgis også at det jevnlig skal holdes undervisning i dokumentasjon i alle virksomheter.

Medvirkning

Sivilombudets rapport omfattet anbefalinger som gjaldt beboeres rett til medvirkning og medvirkning fra beboeres pårørende.

Kommunen har revidert prosedyrer og sjekklister som gjelder beboernes medvirkning. Disse sikrer nå at pasienter får opprettet et primærteam som skal ha ansvar for at pasienten får en fullstendig tiltaksplan som også inneholder nødvendig informasjon om pasientens livshistorie og hva som er viktig for den enkelte pasient i hverdagen.

I arbeidet overfor pårørende oppgir kommunen at de skal utarbeide nytt informasjonsmaterieill, og sikre at pårørende kjenner beboerens primærteam. Kontakt med pårørende skal alltid være et tiltak i beboeres tiltaksplan. Videre er det utarbeidet sjekklister for samtykkevurdering og helsehjelp med tvang, som skal sikre involvering og samhandling med pårørende i disse situasjonene.

Forebygging av vold

I arbeidet med prosjektet har kommunen sett at det mangler egne avvikskategorier for vold og trusler mot pasienter. Dette skal utbedres i kommunens videre arbeid med avviksrapportering.

Kommunen oppgir videre at de jobber med å revidere prosedyrer for forebygging av vold og trusler mot ansatte, og at de utarbeider følgende nye prosedyrer:

- Retningslinjer for å forebygge og håndtere vold mellom pasienter/beboere.
- Retningslinjer for å forebygge og håndtere vold utøvd av ansatt mot pasient/beboer.
- Veiledning for ledere for forebygging og håndtering av vold og trusler.

Det beskrives også kompetansehevende tiltak der kommunen vil trekke inn eksterne aktører. Videre skal Høyås bo- og rehabiliteringssenter starte opp med opplæring i metoder for å forebygge og håndtere voldshendelser.

Trygge ansatte

For å sikre bedre oppfølging av ansatte etter vanskelige hendelser understreker kommunen at det er viktig at ledere har anledning til å se og følge opp sine ansatte, og at det settes av tilstrekkelig tid til samtale og erfaringsutveksling etter krevende episoder. I sitt pågående prosjekt jobber kommunen med å revidere prosedyre for debrief/oppfølging etter vanskelige hendelser. Det oppgis også at kommunen og Høyås bo- og rehabiliteringssenter er i dialog med KS om et samarbeid om etisk kompetanseheving, der to ansatte ved sokkelavdelingen vil bli utdannet til etikkveiledere, og etisk veiledning vil bli satt i system. Samme tilbud skal gis til alle sykehjem i kommunen.

Kompetanseheving/opplæring

I samsvar med funn gjort under besøket, oppgir kommunen at de gjennom sitt prosjekt har fått tilbakemeldinger om at ansatte, ledere og kommuneleger kan ha utfordringer med å fatte vedtak om tvungen helsehjelp og at regelverket oppleves krevende for mange. Kommunen har derfor revidert sin Gerica- veileder og sine prosedyrer for bruk av tvungen

helsehjelp. Fokus for fagutvikling høsten 2021 skal være «dokumentasjon, demens, tvang og makt».

I prosjektet skal det gjennomføres kompetansekartlegginger rettet mot ansatte i pleie, avdelingsledere og kommuneleger. Kartleggingene skal spisses mot Sivilombudets anbefalinger, og vil være grunnlaget for videre tilpassing av kompetansehevede tiltak. Ved prosjektets slutt vil resultatene fra kartleggingen også brukes for å vurdere effekten av gjennomførte kompetansehevede tiltak.

Kompetanseheving og opplæring oppgis også som viktige tiltak i kommunens og Høyås sin oppfølging av Sivilombudets anbefalinger som gjelder *Helsehjelp og pleie ved motstand og Tilbakeholdelse og generelle utgangsbegrensinger*. Sivilombudet merker seg også at kommunen vil jobbe med å innarbeide metoden TID ved alle sine sykehjem (TID - Tverrfaglig Intervensjonsmodell ved utfordrende atferd ved Demens).

Oversikt over tvangsbruk

Sivilombudet merker seg at kommunen har besluttet at ansvaret som overordnet faglig ansvarlig for tvangsvedtak er lagt til kommuneoverlegefunksjonen.

Bruk av sensoralarm

Kommunen oppgir også at de jobber med å utarbeide prosedyrer for bruk av velferdsteknologi. Det understrekes at de ser behov for å utvikle en veileder på dette området for å sikre at pasienter som har nytte av teknologien som det minst inngripende tiltaket, får det tilbudet.

Sivilombudet avslutter besøket

Sivilombudet konstaterer at kommunens oppfølging av besøket og rapportens anbefalinger synes å være grundig og på en god måte håndtere utfordringer ombudet pekte på etter vårt besøk til Høyås bo- og rehabiliteringssenter.

Vi avslutter med dette oppfølgingen av besøket, men ber om å få tilsendt kommunens prosjektrapport når denne er ferdigstilt i desember 2021. Et eventuelt nytt besøk vil bli gjennomført når Sivilombudsmannen vurderer dette som hensiktsmessig.

For sivilombudet

Helga Fastrup Ervik
avdelingssjef

Mette Jansen Wannerstedt
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent etter gjeldende interne rutiner, og har derfor ikke håndskrevet underskrift.

Kopi til:

KOMMUNAL- OG
MODERNISERINGSDEPARTEMENTET
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
HELSEDIREKTORATET

Postboks 8112 DEP 0032 OSLO

Postboks 8011 Dep 0030 OSLO

Postboks 220 0213 OSLO

Skøyen